

AMATÉŘI SE HODNĚ OBRACEJÍ K LITERATUŘE A DRAMATIZACÍM

rozhovor s režisérem a lektorem Milanem Schejbalem

Po mnoha letech se vracíš jako lektor do poroty na celostátní přehlídce činoherního a hudebního divadla. Jak se to přihodilo?

Má to úplně jednoduché vysvětlení, protože jsem tady celou dobu měl Kopr, tedy Kurz praktické režie. Loni jsem s Koprem skončil a Simona mě rovnou odchytila ještě na Popelce Rakovník, že by chtěla, abych šel do poroty. Ptala se mě, jestli chci vést nějaký seminář, nebo zasednout v porotě. Já na to, že budu tam, kde to víc potřebuje, i když by mě seminář bavil.

A po třech dnech zatím nelituješ?

Je to fajn. Pro mě je strašně důležité, aby v porotě byli lidé, se kterými si nějak rozumím. Nemusíš si s nimi rozumět úplně umělecky, ale hlavně lidsky. A letos je to moc fajn, což je pro mě hrozně důležité.

I když jsi nebyl v porotě celostátní přehlídky, amatérské divadlo jsi ze zřetele neztratil.

Pořád jezdím jako porotce na regionální přehlídky. Dlouho jsem jezdil do Slavičína, kde jsem se loni rozloučil, protože když děláš profesionální divadlo, je složité odjet uprostřed sezóny na čtyři dny na Valašsko. Léta jsem jezdil do Mostu na Přemostění, tam jsem se rozloučil už předloni. Nechal jsem si rakovnické Wintrovky, Dačice a dvakrát jsem teď byl na turnovském Modrém kocourovi, protože jsem chtěl poznat punk. Tak jsem ho poznal.

Navíc jsi členem odborné rady pro činoherní a hudební amatérské divadlo v NIPOS-Artama. Jaké tedy je současné amatérské divadlo?

No, to by mě taky zajímalo, jaké je? Stejně jako společnost je hodně diferencované. Profilují se zde soubory, které chtějí, aby měly plno diváků, soustředí se na komedie. A u části souborů je tendence něco sdělit, něco říct. Výpověď, případně vyzkoušet nějaké formální postupy, které nejsou prověřené, nebo znovuobjevit už existující. To je zase další vlna, která určitě běží amatérským divadlem. A čeho jsem si všiml? Že se poslední dobou hodně amatérští divadelníci obrazejí k literatuře a dramatičtí. Jako by neměli

dostatek kvalitních divadelních her, což může být pravda, zároveň ty dobré často nejsou pro amatérské soubory kvůli autorským právům a nekřesťanským tantiémům dostupné.

Takže tam nemusí hrát roli vyloženě nechuť vzít dostupnou dramatickou literaturu, ale i tenhle praktický důvod?

Ještě tam hraje roli přesvědčení, že přes zdramatizované literární dílo osloví nějaké lidi víc než původní divadelní hrou.

Ovšem dramatičtí už je velmi náročná disciplína, ne?

Vypadá to jako velmi jednoduchá věc, ale není to vůbec jednoduché. Divadlo nemůže fungovat na celé epické šíři třeba románu a je potřeba si vybrat jen nějaké téma a nepouštět se do dvaceti motivů. Vybrat ústřední motiv, který mě jako inscenátora zajímá a tomu podřídit všechno. Stručně moje rada zní, pokud vás osloví kniha, vyberte si z ní jedno téma, to vypreparujte a podříďte tomu vše ostatní.

Nacházíš mezi amatérskými divadelníky schopné dramatičtí?

pokračování na straně 12...

BEZ KOČOVNÉHO DIVADLA BY PRÁZDNINY NEBYLY ONO

Rozhovor s režisérkou a autorkou Petrou Severinovou a jejím manželem Ivanem

Jak se Petra Severinová dostala k jarmarečnímu divadlu? Nebo je to vaše první taková zkušenost?

Poprvé to bylo v roce 1987. Bylo mi sedmnáct a řekla jsem si, že chci kramářské divadlo dělat. S vrstevníky, spolužáky, jsme jezdili do nějakých devadesátek. Pak jsem měla rodící pauzu a od roku 2005 opět rok co rok jezdíme s jarmarečními představeními. To už hraju se svými žáky, protože vrstevníci zbačkorovatěli.

Takže jde o bývalé členy studentského souboru Červíven, který vedete?

Ano, je to tak.

Bylo pro vás nejdřív téma, nebo naopak forma pouličního hravého živého divadla?

To pouliční živé divadlo už tam bylo v tom roce 1987. A teď už mi přijde, že prázdniny bez tohoto našeho kočování by nebyly ono.

Manžel Petry Severinové Ivan: Jezdíme po jižní Moravě a hrajeme na návších vesniček, kde jsme se starosty dopředu domluveni. Bydlíme někde

v místní škole na zemi, dohromady máme jednu sprchu. Je to takové dobrodružné a baví nás to. Je nás kolem dvaceti, občas někdo odpadne a přijde někdo nový.

Forma je jarmareční, ale nedá se od vás čekat klasika o tom, jak za měsícem zapíchli kupce, nebo byla postrestána nevěrná manželka. Teď jste třeba přišli s tématem prosazování žen a feminismu v českých zemích.

Je to pro nás stále aktuální téma. Představte si, že s tímhle jsme jezdili už loňské léto a po představení za námi chodily ženy z vesnice a říkaly, někde to tak u nás ještě je, že přijde táta domů a musí mít jídlo na stole. My vždycky předěláváme nějakou historickou látku na dnešní téma, takže máme za sebou Josefa II., Valdštejna, obrozence s rukopisy...

Ve Vzpourě vařeček se dotknete třeba Maryši. Je to pro diváky na jižní Moravě jejich příběh?

Maryšu už nepoznávají. To se spíše chytí poučenější diváci na přehlídkách.

A je pohled na historii feminismu i tématem pro vaše mladé kolegy v souboru?

Určitě je, i kluci uznali, že je nutné o tom hrát a připomínat to.

No a co máte v plánu dál? Ať už s Červívenem nebo s Kočovnou divadelní společností?

Pro kočování máme napsanou novou hru o Prokopu Divišovi s tématem strachu z novinek. Co se nám má co zavádět nějaká mašina povětrnostní...

A zase jarmarečně?

Ivan: Ano, natáhneme lano, které jsem používal před 40 lety na vysoké, když jsem chodil lézt. Lano a na něm hadry nám zase vytvoří scénu.

A Červíven?

Uvidíme v září, až na naši střední pedagogickou školu v Krnově přijdou nováčci. Určitě něco vybereme, ale ještě nevím, co to bude.

Martin Rumler

„TY JSI JINÁ NEŽ OSTATNÍ HOLKY“

Zahájení třetího dne patřilo kočovné divadelní společnosti z Krnova. Jednalo se o vtipnou, feministicky laděnou montáž citací z české kultury, propojenými písničkami a příběhovou linkou na hranici historie a fikce. Lidovými divadelními postupy se soubor vztáhl k české literární historii, lidovým písničkám, literárnímu kánonu, ale prostřednictvím toho všeho hlavně k současnosti.

Krnovská divadelní skupina momentálně sestává z bývalých a současných studujících střední pedagogické školy v Krnově, v obměnách ale s přestávkami kočuje po moravském venkově již od roku 1987. Téma českého národního obrození je pro režisérku Petru Severinovou zřejmě palčivé, protože se k němu s obměňujícím se souborem pravidelně navrácí. Volbou hudebních nástrojů, kostýmů a folklorními nápěvy nejprve ansámbl vzbuzuje dojem, že půjde o tradiční folklor. Postupně se ale všehochutí scénických prostředků překlápí do živého lidového divadla. Ještě před začátkem kolektiv uvádí představení společnou obchůzkou areálu a zpěvem. Hraje se venku – zadní horizont je tvořen závěsem na šňůře mezi dvěma stromy. Zpoza něj herci vynášejí nekonečné množství rekvizit potřebných na každou další scénu. (A že jich potřebují opravdu hodně se na konci přesvědčíme, když po děkovačce zůstane závěs rozhrnut a herci za společného zpěvu opět sklízejí). Základ kostýmů tvoří univerzální vesnický oděv, které postupně u většiny postav nahrazují nejen modernější šaty obyvatel města, ale třeba šaty andělů jako vystřižené ze sousedského divadla, velké barevné kostýmy blíže neurčitelných příšer v džungli nebo gumová maska krávy. Kostýmová směsice jako z karnevalu.

Montáž přechází od úryvků z vesnického realismu (osud Maryši je prezentován jako univerzální osud českých dívek) a kritického nahlédnutí folklorních písní k volnému zacházení s historickými postavami 19. století pohyblivými se okolo českého obrozenického hnutí (od Němcové po Jarkovského). Hravě jsou zesměšňována dávná i současná klišé ve vztazích mezi muži a ženami: „Ty jsi úplně jiná než ostatní holky!“, vypustí naivně ze svých úst zamilovaný mladík. Režie při tom využívá prostředky, jaké se zrovna namanou – loutku, masku, lidovku, rap jako emancipační žánr nebo satirické narážky na politiku (Stačilo!). K vrcholům inscenace bezpochyby patří přikládání do ohně. Vlní se herec v kostýmu plamene se zatetelí jako spokojené kotě, když je nakrmen syrovou tyčinkou znázorňující klacík.* Vzpoura vařeček zpracovává lidovou slovesnost, kterou kritickým pohledem a současnými odkazy podvrací.

Feministické hnutí za práva žen krnovští nevykreslují jako černobílé. Na spektru sahající od utlačujících mužů po ženy bojující za svá práva vnáší i další polohy. Skvěle diferencují prostor a odhalují pozérské typy na obou stranách. Prostřednictvím historické látky tak promlouvají i o současnosti. Vzpoura vařeček podává emancipaci žen takovým způsobem, že si dovedu představit, že by ji připustila i moje babička. Až Krnov dokočuje do Rousínova, vezmu ji na představení s sebou.

Johana Jurášová

* Celou scénu z džungle považuji za scénografický a herecký počín roku.

Skvělá kramářská píseň o emancipaci a jsem opravdu ráda, že už to nemusíme zažívat. Bylo to super.

Kristýna z České Lípy

Mělo to výborné nápady z žánru kramářského divadla. Jen je škoda, že to ještě trochu nevyčistili z hlediska historie. Kdyby se třeba zaměřili jen na oslavu feministického boje v té době, tak by se mi to asi líbilo víc. Ale jinak moc pěkné.

Robert z Plzně

Zavzpomínal jsem si na doby, kdy jsme s naším souborem hrávali na jarmarcích podobná vystoupení. Je příjemné skrze tohle představení na tu dobu zavzpomínat.

Jakub z Nučic

Zajímalo by mě, jaký postoj vlastně k těm fenoménům jako je postavení žen, či počínající feminismus, mají. To jsem z představení úplně nerozklíčoval a asi to jen nějak obecně tuším.

Martin z Prahy

ZDÁNLIIVĚ SE NIC NEDĚJE, ALE JE TO HROZNĚ MOC PRÁCE

Rozhovor s režisérem Adamem Tomkem a hercem Jiřím Hudcem

Jaké látky obvykle zpracováváte?

Já obvykle nic nezpracovávám, tohle je moje prvotina. Poradila mi to kamarádka, dramaturgyně. Potřeboval jsem text pro maximálně pět až šest lidí, měla to být sranda a nesmělo to být úplně blbé. Chtěl jsem, aby to mělo nějaký smysl. Nás je v souboru asi patnáct a hry, co jsme hráli dřív, byly celosouborovky. Po tom, co umřel Jirka, náš dlouholetý režisér, jsme udělali dvě hry. Obě mají společné to, že jsou pro méně lidí a že už to není jenom sranda. Když Jirka umřel, pořád jsme říkali, že chceme něco udělat, ale nic se doopravdy nedělo. Pořád jsme se domlouvali, že se na něčem domluvíme, ale kecy v kleci. Už jsem toho měl dost a říkám si, že brblat dokáže každý, tak jsem do toho šel. A šel jsem jinou cestou – chtěl jsem, aby to nebyla jenom prča, aby se lidi zamysleli.

Co vás nejvíc bavilo při práci na tomhle textu? A co vás baví teď, když je to hotové?

Teď? Mám nervy jako blázen. Mám nervy, co na to řeknou lidi. Na

generálce jsem si myslel, že už mám odpracováno a už je to na nich. Ale ne. Dneska jsem měl tři infarkty. Až mě to překvapuje. Na to, že se tam zdánlivě nic neděje, je to hrozně moc práce. Ze začátku mě to děsilo. Sešli jsme se na první zkoušce a po pár hodinách jsme zjistili, že jsme udělali jenom čtyři stránky textu. A já jsem si říkal, že to poprvé projedeme nejdřív za půl roku. Dělali jsme to hrozně hodin. Teď mě na tom baví nejvíc snažit se to rozpochybovat. U normální večeře se za hodinu a půl málokdo zvedne, ale vy nemůžete jen sedět u stolu. Aby bylo na co koukat, musí se hledat drobnosti. Ale tohle mě hrozně bavilo. Myslím, že u akčních věcí je mnohem víc dané, co má herec dělat, to je asi trochu nuda. Ale tu zkušenost nemám, režíroval jsem poprvé. Co mě teď baví teď, jsou ty drobnosti. A to, jak se inscenace od premiéry neustále proměňuje, i když tam jsou i lidi, kteří si nenechají nic říct.

Jiří Hudec: Já bych si něco říct nechal, kdyby to bylo od člověka, který

k tomu má co říct. Ale podle mě jsou v téhle hře dost nosnou záležitostí světla. Nikdo ji tam nemá rád. Je to hodně umělecká věc a jednoho dne se stane legendární. Teď to nikdo neuznává, ale za 200 let. Adam da Vinci Tomek.

Adam Tomek: Ano, přesně tak. To je můj režijní podpis.

Má váš soubor nějakou znělku?

To rozhodně ne. Ale mohli bychom mít. To je dobrý nápad. Složíme. Bude hrát vždycky před představením a na děkovačky, aby lidi věděli, že je konec. Jeden čas jsme ale znělku měli. Když jsme hráli Proč muži neposlušují a ženy neumějí číst v mapách. Vtipný text na známou melodii ze Starců na chmelu. Kde je máslo? Kde je máslo? To byla ta písnička, kterou publikum vytleskávalo jako přídavek na děkovačce. A pak muselo tleskat, než to skončí. Bylo to vtipné, ale nesnášel jsem to.

Johana Jurášová

TO JMÉNO... JE SLOVO!

Divadelní společnost Jablonský z Jindřichova Hradce se představila obecnstvu letošního Divadelního Pikniku ve Volyni prostřednictvím své inscenace francouzské konverzační komedie *Jméno*. Velmi úspěšný text dvojice Matthieu Delaporta a Alexandra de La Patelliera ve vynikajícím překladu Petra Christova patří mezi hojně inscenované tituly nejen u nás, ale i po Evropě. Chytře napsaná a vybudovaná vztahová „hořká“ komedie s několika překvapivými dějovými zvraty láká inscenátory nejen pro svůj zábavný potenciál, ale právě i pro možnost nahlédnout do vztahů úzké skupiny lidí, kteří se nazývají „přáteli“.

Lákavý titul s sebou přináší celou řadu benefitů, ale za předpokladu, že jsou splněna jistá inscenační kritéria. Samozřejmě, že prvním s těchto kritérií je vhodné obsazení zajímavých hereckých typů, které jde vstříc vynikajícímu vykreslení typů a charakterů postav předlohy. Zde nejde divadelnímu souboru z Jindřichova Hradce pod režijním vedením Adama Tomka nic vytknout. Po typu herecky dobře obsazená inscenace má předpoklady se s textem důstojně vyrovnat. Dalším nezbytným, a řekl bych až životně důležitým předpokladem interpretačního naplnění textu je brilantní schopnost herců jednat slovem, které je základním prostředkem jakékoliv konverzační komedie. Schopnost skrze slovo vykreslit divákovi momentální situaci, okolnosti i charakter postavy a to vše ideálně simultánně, tj. současně a zároveň. Ideálně s nenucenou lehkostí a přiměřeně daným okolnostem. A tady už nastává u souboru se slušným hereckým potenciálem zásadnější problém. Jejich slovní herectví uvízne totiž u popisu a nepřechází v jednání. A to s sebou nese důsledky jednak temporytmické vyplývající z neschopnosti pracovat se slovním kontrastem, ale i tematické, kdy nás nejsou postavy schopny rychle vtáhnout do děje rychle se proměňujících situací předlohy, abychom se tím jako diváci mohli bavit, případně si rychle odžít postoje a situace jednotlivých postav a jít v ústřety dalším zvratům hry.

Součástí oné simultánní slovní schopnosti je i reflektování společenského rozdělení jednotlivých postav, které je francouzské komedii již po staletí vlastní a je další zdrojem konfliktů a zábavy. Cílem této komedie není nastavený žert se jménem nenarozeného dítěte, ale dokonalé vykreslení obrazu vztahů ve společnosti. Tedy to, kde můžeme nacházet sami sebe, lidi ze svého nejbližšího okolí nebo případně i naše intelektuální i politické lídry. Nacházet jejich charakter a bavit se tím, do jakých situací se dostávají, ať vlastní příčinou nebo vinou někoho jiného. Ideálně výrazně, přitom přirozeně a zároveň nemilosrdně.

A toho se nám v této interpretaci přes maximální snahu celého inscenačního týmu nedostává. Konverzační komedie je specifická dovednostní disciplína, která je bytostně svázána s dokonalým slovním jednáním a pokud tato schopnost selhává, dostává se pak divákovi polovičatého výsledku. Což je u takto zvoleného vynikajícího textu opravdu škoda. Ale je to také dokladem toho, že nestačí vybrat k inscenování kvalitní text, ale je třeba se také zamyslet nad tím, zda vládnu prostředky nezbytnými k jeho provedení.

ŠANCE inscenace na účast v programu Jiráskova Hronova 2024: 45%.

Jaromír Hruška

Ze začátku mi připadalo, že to bude zajímavé, ale pak mě zklamal konec. Ale hráli hezky.

Petra, Krnov

Historka na rodinné oslavě.

Štěpán, Raduň

Herecky mi to přišlo pěkně uchopené. Postavy držely pohromadě. Jednak krásně jednali mezi sebou, jednak byli přesvědčiví, fakt jsem jim věřil. Za mě herecky krásné.

Dlouhý z Vyškova

V první půlce byla ta nahrávka velmi špatně slyšet. To je trošku škoda. Text na mě působil jako by byl napsaný pár desítek let nazpět. V současné době není až tak šokující, že starší žena má mladšího partnera.

Široký z Vyškova

Jednou jsme se v kroužku divadelních přátel dramaturgicky zabývali volbou látky a padla na přetřes Yasmina Reza a nějaká francouzská konverzačka z jejího pera. Tohle mi přišlo dost podobné. Ten francouzský styl byl dost čitelný

Alois z Vyškova

Tracy Letts: Zabiják Joe

DNEŠNÍ DOBA UŽ TO SCHROUPNE

Rozhovor s autorem scény a představitelem Chrise Lubošem Štěpánem

Jaký máte vztah k detektivkám? Je pro vás Zabiják Joe detektivka?

Je to svým způsobem detektivka říznutá černou komedií. Mám velmi kladný vztah k detektivkám. Tohle je text, který jsme chtěli dělat už před deseti lety, ale nebyla odvaha ho udělat. Měli jsme ho vysněný jako jeden z těch, které jsou dokonale napsané už od autora. Režisérka se asi neodvažovala se do toho s námi pustit dřív, ale nakonec jsme ji přesvědčili, že už jsme dostatečně herecky vyzráli. I publikum už dozrálo. Má to šmrnc a dnešní doba už to schroupne.

Jakým způsobem si vybíráte texty? Máte nějaké další vysněné téma?

Tohle bylo jedna z mnoha! Konkrétně já mám vysněné Zkrocení zlé ženy v přepisu od Berana. V tom je obsazeno kolem deseti, jedenácti lidí, to bychom dali. Ale zatím v souboru nemáme Kateřinu. Já se na Petruccia cítím, to může hrát i starší člověk, ale Kateřina musí být živá. Texty čteme průběžně a díváme se, co by mohlo být vhodné. Nevybíráme primárně zábavné věci, děláme i náročnější kousky. Takže do tohohle jsme se nebáli šlápnout. Námety ale nejčastěji dodává Petra Kohutová

nebo naše režisérka, protože ty mají neuvěřitelně načteno. V nejbližší době se bude zkoušet Jean de Carro, respektive posledních čtyřicet let jeho života, kdy žil ve Varech. Máme celkem široký záběr. Nebojíme se těžších kousků, které nejsou divácky tak navštěvované. Divadlo chceme hrát proto, abychom se něco naučili. Základ našeho divadla je, abychom nestagnovali na divácky úspěšných komediích, ale abychom se posouvali. Chápu, že jsou komedie oblíbené, protože si u nich lidi odpočinou. Jednou za čas si nějakou uděláme, pro radost. Ale chce to občas dát nějakou prdu, jako je tohle, aby se lidi zastavili. Pro spoustu lidí to může být tak, že si říkají, že jsou tam úplně špatně. Máme poměrně dobré reakce, ale někdo odchází, protože je to moc sprosté.

Konec inscenace je hodně otevřený. Jak s tím pracujete?

Většinou ještě po představení vběhneme mezi lidi a mluvíme s nimi. Někteří chodí a pláčou, někteří jsou vysmátí, většina lidí je spíš přepadlá. Říkají – my se tomu smějeme, ale ten úsměv nám v průběhu představení víc a víc tuhne. Zjišťují, že to není

v pořádku, čemu se smějí. Ta hra je sice napsaná čtyřicet let, ale je pořád aktuální. Lidi se nemění. Nemění se jejich vlastnosti, ani okolnosti, za kterých dělají rozhodnutí. S tím se perou do dneška. Diváci se nás na ten konec ptají. Ptají se, proč neukážeme, jak to končí, nebo proč Viki nezastřelila toho zabijáka, když měla možnost. Je jí přes dvacet let, ale ve svých vzpomínkách utíká do doby, kdy jí bylo dvanáct. Mluví se tam o tom, že se ji matka jako malou pravděpodobně pokusila udusit polštářem. Nejspíš tak došlo k poškození mozku, což je pak vidět na jejích projevech. Proto u sebe nosí ten polštář. Ta holka vyřešila pro sebe svoji životní situaci.

Johana Jurášová

Recenzi k představení Zabiják Joe přineseme v zítřejším čísle zpravodaje.

Ten text mě bavil moc, ačkoli jsem poměrně rychle odhalila, kam směřuje. A herci jsou výborní, ale chybělo mi, že nešli víc. A aby si ohlíželi technické věci - nesmí se stát, že spadne stůl. Ale bavilo mě to, hodinu a půl utáhli v kuse.

Kristýna, Česká Lípa

Já ne. Já nevím. Já to musím nejdřív vstřebat.

Martina, Česká Lípa

Jednou za dlouhou dobu se mi v divadle stalo, že jsem viděla představení, které jsem hltala stoprocentně každou sekundu. A když to skončilo, tak jsem zůstala zkoprněle sedět. Po dvou minutách jsem začala brečet. Muselo mi to teprve dojít, ta reakce byla opožděná. Stává se mi to u emočně silných inscenací. Minulý rok se mi to stalo u Útulku.

Helena, Olomouc

Skvělé obsazení typových postav. otec hegešák jak z popelnice. Syn ochlasta, takový ten spodek společnosti, neschopa.

Roman, Holešov

Po konci představení zůstala v sále dost hutná atmosféra.

Johana, Brno

Kardio Theatre, Praha / režie: Kardio Theatre, Praha

K. J. Erben, K. H. Mácha, Klára Hanušová, Tomáš Kout:

Kabaret duševní aneb Nevesely truchlivý

NÁSILÍ JE V LIDECH ODJAKŽIVA

Rozhovor se spoluautorkou kostýmů a představitelkou Anny Klárou Hanušovou

Kde váš soubor vznikl? Jaké máte zázemí?

Všichni zdravotníci v souboru jsou z vinohradské nemocnice v Praze. Hrajeme v Divadle Na Prádle a zkoušíme v nemocniční kapli. Když nám skončí směna, jdeme zkoušet do kaple.

Váš soubor má za sebou pět kabaretů. Děláte jenom kabarety? Jak vybíráte látku, kterou pak zpracováváte?

Téma většinou řekneme my dva – já nebo Tomáš. Začínali jsme vánoční besídkou, do které nám vlezly písničky, tak jsme tomu začali říkat kabaret. Hudební složku se snažíme pořád zvětšovat. V naší největší hře bylo i sedm písniček. Poslední kabaret je oproti těm předchozím trochu vážnější. Chvillemi může být trochu mrazivý, ale vždycky obsahuje i odlehčenou polohu. Vždycky to něčím shodíme. Mně se jako divákovi líbí, když se to takhle podaří. Takže jsem se o to chtěla pokusit i v kabaretu. S tématem balad jsem přišla vyloženě já a Tomáš Kout se ke mně přidal jako spoluautor. A doplnili nám to naši oblíbení básníci.

Jak došlo k tomu, že jste v klasice začali hledat témata pro inscenaci?

Od malinka, když jsem četla Erben, říkala jsem si, že spousta těch sebraných příběhů se dá vysvětlit i logicky. Tam nejsou jenom strašidla, nejsou to jen báje, které se nemohly stát. To se stávat mohlo – holka se mohla zbláznit, protože jí všichni blízcí umřeli a ona už to nezvládla. Začala je vidět, a nakonec ji našli na hřbitově polomrtvou. Stejně tak Polednice. To mohla být maminka, která nezvládala péči o dítě, které pořád řvalo a ona ho jednou víc chytla a ono umřelo. A vznikla z toho pověst, že přišla Polednice. Tohle mě na baladách začalo fascinovat. A říkala jsem si, že ideální dějový rámec by byla psychiatrická léčebna. Společný jmenovatel všech balad z Kytice je smrt dětí. Ať už narozených nebo nenarozených. V Máji zase proběhne otcovražda. To je hrozně kruté. My dneska nadáváme na to, kolik je v lidech násilí, ale ono to tak bylo vždycky. Jenom gradujou možnosti ve smyslu médií. Myslím si, že násilí je v lidech odjakživa a zrovna Erben je toho trošku důkazem.

Setkali jste se někdy s kritikou, kdy by vám někdo řekl, že si českou klasiku přizpůsobujete příliš?

Já na to pořád čekám. Vzhledem k tomu, že jsme nechtěli ty autory nijak zesměšnit nebo snížit, tak se to nestalo. Nikdo neřekl, že jsme to zničili. Nikdy nikdo nepřišel s tím, že jsme zesměšlili klasická díla. My to totiž neděláme ve zlém a nechceme balady shodit, takže publikum to asi vycítí. Byli se na nás podívat i prarodiče některých kolegů a říkali, že se bavili. A že kontrast humoru a hrůzy umocnil to hrozné, co v baladách je. Každý se na to ale nemusí dívat takhle, a já bych úplně pochopila, kdyby někdo řekl, že takhle ne. Postavy, co u nás vyprávějí svoje příběhy, jsou mnohdy karikatury. Ale ty balady tolik zesměšněné nejsou.

Johana Jurášová

EKG ANEB ERBEN—KARDIO—GENIÁLNÍ

Kabaretní divadlo Kardio Theatre nás tentokrát po předchozí návštěvě pražské podzemní dráhy uváděné na tuzemských amatérských přehlídkách vzalo do útrob české národní literatury a na Kytici Erbena a Máji Máchy nám dalo nahlédnout do stavu naší české národní psychiatrické péče. Několik balad, které nám soubor zprostředkuje, totiž slouží jako terapeutická pomůcka klientů psychiatrické léčebny. A slouží dle mého soudu skvěle, nečekaně a velmi patřičně. I dnes mezi námi (nebo za zdmi věznic a klinik) žijí vrazi a vražedkyně dětí, partnerů a podobně.

Lidské neštěstí je nadčasové a neexistuje jediný důvod je nepopsat a nezvýraznit skrze český ikonický verš, navíc obohacený o převážně autorskou hudbu, která sem tam využije (a to velmi vtipně, viz Michael Jackson a jeho Thriller) známé skladby, kterými dosud netušeně doprovodí scénování české národní literatury.

Kardio Theatre vzal žár hororu, jehož nevědomým průkopníkem Erben byl, a zmnožil ho divákovi zarámováním do prostředí psychiatrické léčebny. Možná přehnaně, možná naopak ještě příliš měkce. To autor těchto řádků neumí posoudit, protože, ač je to k nevíře, tak se pacientem psychiatrie dosud nestal. Každopádně to ale na divácký zážitek může mít velký vliv, protože kombinace humoru a strachu přisolená oním pověstným „hlubokým lidským příběhem“ je v podání souboru funkční a náležitě dopadající na diváky. Smích střídá údiv, rozvernost je protkána soucitem.

V celé inscenaci samozřejmě najdeme jevištně i režijně problematické části, ať už jde o někdy příliš rozmělněné konce minipříběhů klientů léčebny, nebo o techniku mluvy protagonistů. Přičítám to absenci režiséra, z čehož se soubor usvědčuje příznáním kolektivní režie, ve kterou v činoherním či hudebním divadle nelze bezesbytku věřit. Přimlouval bych se proto k jasnému jednomu režiséřskému rukopisu, který by zpřesnil celý tvar.

Přesto ale je pak až s podivem a jak je dnes moderní říkat wow efektem, vypointování některých situací, které se kolektivní režii a hereckým protagonistům povedlo. Příkladem může být střih mezi zhypnotizovanou pacientkou a její reakcí „hustý“ po probuzení z hypnózy. Excelentní.

Jako humor (ale i kritika) na druhou pak působí třeba drobné vyřizování účtů mezi medicínskými obory (neobstál, byl propouštěn, a tak se stal psychiatrem), případně písňová „kritika“ přehnaného podávání medikamentů pacientům, kdy péče o ně je spíš zaléčováním než skutečným léčením.

Inscenace je silná především v momentech, kdy svůj prostor dostanou profesionální či poloprofesionální ze souboru (Zita Patíková ve Svatební košili nebo František Čachotský jako vypravěč, sprcháč a hlavně zpěvák kongeniální skladby Škrálop), ale rok od roku a reprízu od reprízy se i sálové, staniční či vrchní sestry a sekundáři či primáři stávají víc a víc suverénními herci a divadelníky.

Kabaret srdcařů není pro všechny, a ne všichni ho divadelně i lidsky přijmou. A to je vlastně úplně v pořádku. Autor recenze je ale v tomto případě vděčným vítáčem a přijímačem, pro kterého se tento soubor stává srdeční záležitostí.

Martin Rumler

Maria, matko milosti, odpusť jim
ty hlouposti.

Jiří z Prahy

Pozitivní hudba.

Saša z Brna

Radost, energie, Kytice jinak,
úžasná taneční kreace.

Lenka, Ústí nad Orlicí

Kontrast hudby a dění na scéně.
Zpívají ptáčci a k tomu zabíjí dítě.
Nebo je tam fresh hudba a u toho
umrlec.

Daniela, Olomouc

Odcházel jsem pohnutý a trochu
dojatý. Zvlášť se mi líbila kapela, a
že ten kluk měl zelený housle, jako
Pavel Šporcl.

Josef, Praha

Musím říct, že spojení kabaretu
s vrcholnou českou poezií mě
minulo.

Ilja, Praha

SPONZOŘI DIVADELNÍHO PIKNIKU 2024

MINISTERSTVO
KULTURY

Národní informační
a poradenské
středisko

N I
PO S
pro kulturu

Místní
Kultura pro kulturu
z regionů

Restaurace

Na Nové

SS a JS
VOLYNĚ

DIVADELNÍ SPOLEK
Piki
VOLYNĚ

Jimi
Textil®

ZMSERVIS

Rumpold
PART OF SAUBERMACHER

Zaneta
kosmetický salon a estetická medicína

HOORAY.cz
VÝROBA DÁRKŮ NA MÍRU

VOLYNKA
ČESKO-ANGLICKÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLA

**VOŠ
SPŠ**
VOLYNĚ

BESEDA S REŽISÉREM A UMĚLECKÝM ŠÉFEM MĚSTSKÝCH DIVADEL PRAŽSKÝCH MICHALEM DOČEKALEM

Moderovala Jana Slouková. Rozhovor s Michalem Dočkalem přineseme v jednom z následujících čísle zpravodaje.

...dokončení ze strany 1

Abych pravdu řekl, tak kus od kusu, čas od času. Většinou bohužel chtějí podchytit celou tematickou šíři třeba románu. A teď to nemyslím vůbec arogantně, ale je to hlavně řemeslo a ten nedostatek řemesla se tam projeví. Člověk se do knihy zamiluje a chce obsáhnout všechno, ale divadlu tím neposlouží.

Po třiceti letech jsi skončil jako vedoucí lektor Kurzu praktické režie. Už se ti stýská?

Vždyť vás všechny absolventy pořád potkávám. Ale dojal mě David Slížek na Popelce Rakovník a to, co jste na mě nachystali s tím, aby se postavili v hledišti všichni, kteří prošli Kurzem praktické režie, a stouplo si vás tolik. To jsem byl úplně vyřízený. Takže se mi zatím nestýská, protože se furt setkáváme. Přiznávám, že do nového Kopru už bych fakt nešel. Maximálně na den dva jako hostující lektor.

Asi to není tak, že bys po skončení Kurzu praktické režie najednou nevěděl, co s volným časem...

To fakt ne, pracuju, učím na DAMU, mám co dělat. Na škole mám teď výborový ročník.

Jaký vůbec je český vzdělávací systém v amatérském divadle?

Máme jeden z nejpropracovanějších systémů vzdělávání a vůbec celého amatérského divadla, včetně přehlídek. Je to léta a léta budované a myslím si, že to funguje. Samozřejmě se vždycky najdou soubory, které budou říkat, že to nefunguje, především ve chvíli, kdy se třeba na přehlídku nedostanou. Celkově je ten systém vážně propracovaný. Mě tedy trochu mrzí, i když je to asi subjektivní dojem, že z Jiráskova Hronova mizí činoherní vzdělávací akce a semináře. Ale pak to vlastně převezme třeba Piknik. Ve výsledku jsem šťastný, když třeba jako loni patřily činoherní inscenace na Hronově k nejlepším, i když si to mnozí nechťeli přiznat.

Martin Rumler

CO SE DĚJE NA TRÁVĚ

PROGRAM

Pondělí 1. července 2024

09.00 – 13.00 Semináře

10.00 – 12.00, sraz Na Nové
Komentovaná procházka Volyní s
Jindrou Černou

13.00 – 14.00, Malý sál - Oběd

14.00 – 15.10, Na Nové
Morkovští ochotníci, Morkovice
/ režie: Marie Tesař
Marie Tesař: **Marie, dcera Kaje-
tánova**

16.15 – 17.00, Malý sál
Diskuse (Marie, dcera Kaje-
tánova)

17.30 – 18.45, Na Nové
HKU Divadlo Jesličky Josefa
Tejkla, Hradec Králové / režie:
Zdeněk Tesař
Alfred Jarry: **Král Ubu aneb
Mše za vznešené duše**

18.45 – 21.00, restaurace
Večeře

19.30 – 20.15, Malý sál
Diskuse (Král Ubu aneb Mše za
vznešené duše)

21.15 – 22.30, Na Nové
Divadelní klub Jirásek, Česká
Lípa / režie: Štěpán Kňákal
Nikolaj Vasiljevič Gogol:
Ženitba

23.15 – 00.00, Malý sál
Diskuse (Ženitba)

Zpravodaj XXXII. celostátní přehlídky ama-
térského činoherního a hudebního divadla
Divadelní Piknik Volyně 2024.

Redakce: Johana Jurášová, Pavlína Schejbalová,
Jaromír "Katák" Hruška, Martin Rumler, David Slížek.
Vydává DS Piki Volyně. Náklad 100 výtisků.